

UTDRAG

§ 47

Dnr. 2012/KSTK 0008 83

Renhållningsordning, föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun**Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

- Förslaget till reviderad renhållningsordning för Tyresö kommun fastställs.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde den 14 februari 2008, § 10, renhållningsordning med föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun.

Ett förslag till reviderad renhållningsordning har arbetats fram av renhållningsenheten under hösten 2011. Förslaget har varit utställt för granskning 23 januari till 23 februari 2012. Under granskningsperioden har inga synpunkter inkommit på förslaget.

Förslaget innehåller en anpassning till förändringar i gällande författningar med avseende på arbetsmiljö. Dessa förändringar berör avstånd för slangdragning vid tömning av enskilda avloppsanläggningar, tömningsfrekvenserna för och anpassning till de nytillkomna tjänsterna för separat insamling av matavfall samt införande av behovsstyrd avfallshämtning.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

§ 41

Dnr: 2012 KSTK 0008.83

Renhållningsordning, föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun**Miljö- och samhällsbyggnadsutskottets förslag till kommunstyrelsens beslut**

1. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar fastställa föreliggande förslaget till reviderad renhållningsordning för Tyresö kommun.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde den 14 februari 2008, § 10, renhållningsordning med föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun.

Ett förslag till reviderad renhållningsordning har arbetats fram av renhållningsenheten under hösten 2011. Förslaget har varit utställt för granskning 23 januari till 23 februari 2012. Under granskningsperioden har inga synpunkter inkommit över förslaget.

Förslaget innehåller en anpassning till förändringar i gällande författningar med avseende på arbetsmiljö. Dessa förändringar berör avstånd för slangdragning vid tömning av enskilda avloppsanläggningar, tömningsfrekvenserna för och anpassning till de nytillkomna tjänsterna för separat insamling av matavfall samt införande av behovsstyrd avfallshämtning.

Till ärendet hörande handlingar

Tjänsteskrivelse

Förslag till "Lokal renhållningsordning med föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun"

Justerandes sign

FS

B

Utdragsbestyrkande

Plats och tid

Sammanträdesrummet Bollmora plan 1 i kommunhuset
Onsdagen den 14 mars 2012, kl. 08.30 - 11.40

Beslutande

Övriga deltagare

Utses att justera

Jerry Svensson (S)

Justerings plats och tid

Kommunhuset
2012-03-15

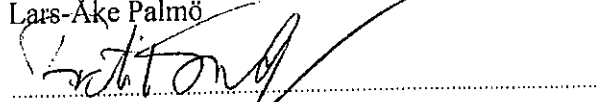
Underskrifter

Sekreterare

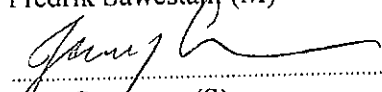

Lars-Åke Palmö

Paragrafer 27 - 55

Ordförande

Fredrik Saweståhl (M)

Justerande

Jerry Svensson (S)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Sammanträdesdatum

2012-03-14

Datum för anslags uppsättande

2012-03-20

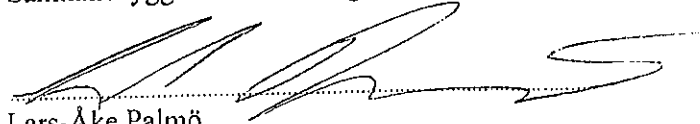
Datum för anslags nedtagande

2012-04-11

Förvaringsplats för protokollet

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Underskrift

Lars-Åke Palmö

Utdragsbestyrkande

Närvarolista miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Sammanträdestid: den 14 mars 2012 kl. 08.30 –

Justering:

Ordinarie ledamöter:

Namn	Närv.	Beslutande	Kom kl.	Gick kl.	Anm.
Fredrik Saweståhl (M)	X				
Mats Larsson (Fp)	X				
Marie Åkesdotter (MP)	X				
Ann-Christin Svensson (M)	-				
Matilda Lundh (M)	X				
Leif Kennerberg (Kd)	X				
Kristjan Vaigur (S)	X				
Marie Linder (S)	-				
Jerry Svensson (S)	X				

Ersättare:

Namn	Närv.	Beslutande	Kom kl.	Gick kl.	Anm.
Lotta Stjernfeldt (M)	X	X			
Mats Lindblom (FP)	-				
Margareta Ternstedt (Fp)	-				
Henrik Gustavsson (C)	X				
Marita Bertilsson (S)	X				
Peter Bylund (MP)	X				
Elisabet Hedlund (V)	X				
Dick Bengtson (M)	-				
Anita Mattsson (S)	X	X			

Tjänstemän:

Åke Skoglund
Göran Norlin
Anders Lind
Anette Jansson

Christian Nützel
Catarina Östlund
Jenny Holmberg

Lars-Åke Palmö
Sara Kopparberg
Carolina Fintling Rue

A B

Datum
2012-03-08

Miljö- och samhällsbyggnadsutskottet

Dnr: 2012/KSTK 0008.83

Renhållningsordning, föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens miljö- och samhällsbyggnadsutskott beslutar att kommunfullmäktige fastställer förslaget till reviderad renhållningsordning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Åke Skoglund
Chef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bertil Eriksson
VA- och renhållningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fastställde den 14 februari 2008, § 10, en renhållningsordning med föreskrifter för avfallshanteringen i Tyresö kommun. Ett förslag till reviderad renhållningsordning har arbetats fram av renhållningsenheten under hösten 2011. Förslaget har varit utställt för granskning 23 januari till 23 februari 2012. Under granskningsperioden har inga synpunkter inkommit över förslaget.

Förslaget innehåller anpassning till ändringar i gällande författningar med avseende på arbetsmiljö. Dessa förändringar berör avstånd för slangdragning vid tömning av enskilda avloppsanläggningar, tömningsfrekvenserna för samt anpassning till de nytillkomna tjänsterna för separat insamling av matavfall och införande av behovsstyrd avfallshämtning.

Bakgrund

Som följd av upphandling av nya avfallsentreprenader, har renhållningsenheten arbetat fram ett förslag till ny renhållningsordning med föreskrifter för avfallshanteringen i Tyresö kommun. Förslaget till den reviderade renhållningsordningen innehåller anpassning till nuvarande arbetsmiljölagstiftning som främst berör avstånd för slangdragning vid tömning av enskilda avloppsanläggningar. Föreskrifterna innebär även att tömningsfrekvenserna för

fettavskiljare utökats för att minska belastning på efterföljande VA-anläggningar. Vidare innehåller förslaget även anpassning till de nytillkomna tjänsterna för separat insamling av matavfall till central behandling och biogasproduktion samt för införande av behovsstyrd avfallshämtning.

Lokal renhållningsordning

med föreskrifter för avfallshantering i Tyresö kommun

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	3
Tillämpliga föreskrifter	3
Definitioner	4
Kommunens ansvar för renhållning, information och tillsyn	4
Fastighetsinnehavares och nyttjanderättshavares ansvar för betalning och information	5
Hushållsavfall	5
Sortering av avfall.....	6
Skyldighet att lämna hushållsavfall.....	6
Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt	6
Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning	7
Hämtnings- och transportvägar	8
Hämtningsområde och hämtningsintervall	10
Särskilt om hushållsavfall eller motsvarande avfall från verksamheter.....	10
Annat avfall än hushållsavfall	10
Uppgiftsskyldighet	10
Undantag från föreskrifter	11
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden.....	11

Bilagor

1. Sortering
2. Hämtningsområden, karta
3. Anvisning och råd, utrymmen för avfallshantering
4. Återvinningsstationer för förpackningar, tidningar och textilier.

Föreskrifter om avfallshantering för Tyresö kommun

Inledande bestämmelser

Tillämpliga föreskrifter

1 §

Föreskrifter i renhållningsordningen gäller hämtning och hantering av avfall i kommunen.

Denna renhållningsordning är beslutad av Kommunfullmäktige med stöd av 15 kap. 9 §, Miljöbalken och 14,16,17,21§, Avfallsförordningen.

För kommunens avfallshantering gäller denna renhållningsordning, fastställd avfallsplan samt:

- Miljöbalken 15 kap (Avfall och producentansvar)
- Avfallsförordningen (SFS 2011:927)
- Andra förordningar och föreskrifter utfärdade med stöd av miljöbalken
- andra lagrum rörande avfallsområdet, t ex Plan- och bygglagen (2010:900), AFS 2000:42, AFS 1998:1, AFS 1995:3 samt Boverkets Byggregler, BBR 18.

Utöver de författningar som anges i tredje stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering.

Definitioner

2 §

Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

1. Med hushållsavfall avses avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.
2. Med grovavfall avses, i enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall, hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
3. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
4. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
5. Med den renhållningsansvariga nämnden avses kommunstyrelsen.
6. Med behållare avses säck, kärl av plast, storbehållare, container, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av hushållsavfall.

Kommunens ansvar för renhållning, information och tillsyn

3 §

Den renhållningsansvariga nämnden (kommunstyrelsen) har verksamhetsansvar för att transportera hushållsavfall inom kommunen, med särskilt ansvar för att hushållsavfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en godkänd behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad *renhållaren eller renhållningsenheten*.

4 §

Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.

5 §

Renhållningsenheten informerar hushållen om de insamlingssystem för förpackningar, tidningar och för avfall från elektriska och elektroniska produkter som är tillgängliga i kommunen.

Fastighetsinnehavares och nyttjanderättshavares ansvar för betalning och information

6 §

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren ansvarar för att

- betala avgift för insamling, transport, återvinning eller annan behandling av avfallet
- meddela renhållaren om äganderättsförhållandena förändras
- informera de boende och de som bedriver verksamhet inom fastigheten om reglerna i dessa föreskrifter och se till att de följs.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för att

- ge de boende och de som bedriver verksamhet inom fastigheten möjlighet att sortera ut avfall, som inte omfattas av producentansvar, i de avfallsslag som krävs enligt denna föreskrift.

7 §

Avfallslämnaren ansvarar för att

- Lämna hushållsavfall till renhållaren.
- Sortera avfallet enligt bilaga 1.
- Hantera avfallet så att olägenhet för människors hälsa inte uppstår.
- Den som bedriver yrkesmässig verksamhet som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska se till att avfallet transporteras bort enligt lagstiftningen.

Förpacknings- och tidningsinsamlingen ansvarar för att återvinningsstationerna:

- Töms
- städas, snöröjs, halkbekämpas och
- underhålls.

Hushållsavfall

Sortering av avfall

8 §

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska, i enlighet med gällande förordningar om renhållning, producentansvar och farligt avfall sortera ut följande avfallslag och hålla det skilt från annat avfall:

- Annat avfall än hushållsavfall (inklusive bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheten).
- Avfall som omfattas av producentansvar: förpackningar, returpapper, avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, kasserade småbatterier och läkemedel. Innehåller kasserade produkter lösa batterier ska dessa plockas ur. Är batterierna inbyggda i produkten behandlas den som elavfall. Producentansvar gäller även för glödlampor och vissa belysningsarmaturer, radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor samt däck och bilar.
- Kasserade bilbatterier.

Dessutom ska fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare sortera ut följande avfallslag:

- Grovavfall
- hushållsavfall som i utsorterade fraktioner utgörs av farligt avfall
- läkemedel.

Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare ska också sortera ut följande avfallslag när de förekommer i hushållet:

- Icke-brännbart avfall
- matavfall
- privatimporterade glasförpackningar
- latrin
- slam
- stickande och skärande avfall
- döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt
- trädgårdsavfall.

Matavfall och annat lättnedbrytbart organiskt avfall bör utsorteras och hanteras enligt de anvisningar som anges i bilaga 1. Närmare anvisningar om sortering anges i bilaga 1.

9 §

Fastighetsinnehavare ska ordna möjligheter att sortera ut och hålla de avfallslag åtskilda som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.

10 §

För kunder med matavfallsabonnemang där felsorterat material påträffats av renhållaren, får kunden ett brev med en upplysning om vad som sorterats fel. Om felsorteringen upprepas ännu en gång, kontaktar renhållningen kunden igen och informerar om hur de ska sortera för att det ska bli rätt. Efter upprepade anmärkningar om felsorteringar och det finns en tydlig ovilja från kund att vara noggrann med sorteringen, tilldelas kunden ett abonnemang för brännbart hushållsavfall. Detsamma gäller om kund vid flertalet upprepade tillfällen inte nyttjar sitt matavfallskärl.

Skyldighet att lämna hushållsavfall

11 §

Hushållsavfall under kommunens ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas i särskild ordning vid fastigheten eller lämnas på plats som anvisas i bilaga 1. Det utsorterade avfallet ska transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Emballering av hushållsavfall, fyllnadsgrad och vikt

12 §

I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Brännbart avfall och matavfall som läggs i avfallskärl ska vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Förekommande avfall i säck får maximalt väga 15 kg.

För utsortering av matavfall till central behandling får endast påsar som tillhandahålls av renhållaren nyttjas.

Farligt avfall ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.

Grovavfall från hushåll för separat borttransport av renhållaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet ska förses med märkning som klargör att det är grovavfall. Varje förpackning får maximalt väga 15 kg.

Latrinbehållare ska förslutas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavare och får maximalt väga 15 kg.

13 §

Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Avfallet i kärlet får heller inte packas så hårt, så att det inte automatiskt faller ur kärlet då det vänds upp och ned vid tömning.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

14 §

I Tyresö kommun används i första hand rullbara avfallskärl i storlekarna 140, 190, 240 och 370 liter. I flerbostadshus förekommer 660-liters samt ett fåtal 340-liters kärl.

Vid centrala hämtplatser i grupphus- och flerbostadshusområden används i första hand storbehållare, så kallade underjords- eller markbehållare, alternativt 660 liters kärl.

Vid hämtning av matavfall används maximalt 140 liters kärl och endast påsar som tillhandahålls av renhållaren får nyttjas för insamling av avfallet.

Vid hämtning av latrin, används sluten behållare som tillhandahålls av renhållaren. Kärlen får maximalt väga 15 kg.

15 §

Kärl och behållare vid centrala hämtplatser ägs av kommunen och tillhandahålls genom renhållaren. Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl.

Latrinbehållare tillhandahålls av renhållaren.

Säckhållare, sopsugscontainrar, komprimatorcontainrar, underjordsbehållare och slamtankar anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

16 §

Fastighetsägaren ansvarar för att behållare är tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt. Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De ska placeras så att de kan hämtas med sidlastande hämtfordon där sådan används och baklastande fordon där sådana används.

Slamavskiljare, fettavskiljare och avloppstankar ska vara lätt tillgängliga och väl utmärkta inför tömning. Lock eller manlucka får väga max 15 kg och får inte vara övertäckt när tömning ska ske. Fastighetsinnehavaren ansvarar för anläggningens skötsel och underhåll.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och dockningspunkt till slamavskiljare, fettavskiljare och avloppstank får vid plan terräng inte överstiga 10 meter och vid kuperad terräng, inte överstiga 1 meter, såvida inte särskilda skäl föreligger.

Vid längre slangdragningsbehov än 10 meter ska fastighets- eller nyttjanderättshavaren vidta sådana åtgärder så tömning blir möjlig, såvida inte särskilda skäl föreligger.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning lämnas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

Hämtnings- och transportvägar

17 §

Hämtning av avfall från fastigheter görs vid tomtgräns, alternativt på plats som renhållaren anvisar. Platsen ska vara framkomlig för renhållningsfordon beaktande de trafiksäkerhetsregler som gäller. Detta minimerar även dragvägen för renhållningsarbetarna och minskar risken för belastningsskador. Backning med avfallsfordon ska undvikas och återvändsväg utan vändplan kan ej trafikeras.

Om särskilda skäl finns kan hämtning av hushållsavfall ske inne på fastigheten mot tilläggsavgift. Maximalt gångavstånd från hämtfordons ordinarie angöringsplats till behållarplatsen för sådan hämtning är 20 meter. Behållare ska vid dessa tillfällen finnas synliga innanför grind eller motsvarande.

Där sidolastande fordon används måste kärlet för hushållsavfall placeras maximalt 1,6 meter från fordonets stopp-plats och med fritt utrymme om 0,6 meter runt kärlet samt med kärlets framsida vänd mot gatan.

Vid behovshämtning ska behållaren placeras vid tomtgräns med kärlets framsida vänd mot gatan.

Vid avfallshämtning med båt ska fastighetsinnehavaren/ nyttjanderättshavaren placera behållaren väl synlig för renhållningsentreprenören från angöringsplatsen samt hålla angöringsplatsen i sådant skick att risk för skada inte föreligger. Avståndet mellan behållare för säck- och kärlavfall och angöringsplatsen ska ej överstiga 20 meter om inte särskilda skäl föranleder annat. Framkomlighet och angöringsplatsens skick bedöms av renhållningsenheten

Vid slamhämtning med båt ska fastighetsinnehavaren/ nyttjanderättshavaren säkerställa att tillräckligt vattendjup (minst 1,5 meter och utfallande botten) och farledsbredd för renhållarens båt/färja finns. Bryggor för ilandtagning av renhållningsfordon skall vara försedda med godtagbara förtöjningsanordningar.

18 §

Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick så att hämtningsfordon kan trafikera densamma utan risk. Vändmöjlighet ska finnas. Renhållaren avgör om vägen är farbar. Under tid som väg inte är framkomlig för hämtningsfordon, placeras behållare eller säck enligt anvisning av renhållaren.

Transportvägen ska röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall, latrin och trädgårdsavfall ska vara tillräckligt bred, så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon så att hämtningsfordon kan trafikera densamma utan risk. Vändmöjlighet ska finnas. Renhållaren avgör om vägen är farbar. Under tid som väg inte är framkomlig för hämtningsfordon, placeras behållare eller säck enligt anvisning av renhållaren.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

19 §

Kommunen utgörs av två hämtningsområden, A-områden (fastland) och B-områden (skärgårdsöar), se karta bilaga 2.

20 §

Ordinarie hämtning av hushållsavfall sker med nedanstående intervall:

A-områden

Från flerbostadshus sker hämtning av hushållsavfall normalt en gång per vecka. Även hämtning två gånger per vecka kan förekomma.

Vid behovshämtning sker hämtning vid behov, dock minst sex (6) ggr per år och maximalt femtiotvå (52) ggr per år.

Vid matavfallsinsamling sker hämtning maximalt trettiosex (36) ggr per år för enbostadshus och maximalt femtiotvå (52) ggr per år för flerbostadshus. Minsta antalet tömningar av matavfallskärlet är av miljö- och hälsoskäl är tjugosex gånger (26) per år. Om kunden inte ställer ut sitt matavfallskärl för tömning minst 26 gånger per år, tilldelas kunden ett abonnemang för brännbart hushållsavfall.

I områden där behovshämtning **inte** införts gäller följande hämtningsintervall:

Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende och fritidsboenden med året-runt-hämtning sker hämtning av hushållsavfall normalt var fjortonde dag (26 gånger per år). Även veckohämtning (52 gånger per år), veckohämtning sommartid samt 14-dagarshämtning vintertid (36 gånger per år) eller månadshämtning (13 gånger per år) kan förekomma.

Hämtning av grovavfall sker efter budning för samtliga abonnenter med året-runt-hämtning två gånger per år vid fastighetsgräns. Detta gäller inte områden med gemensam hämtplats för hushållsavfall eller för hushåll med sommarabonnemang.

Hämtning av elektriskt och elektroniskt avfall för abonnenter med året-runt-hämtning av hushållsavfall sker efter budning två gånger per år under perioden april – oktober vid fastighetsgräns. Detta gäller inte områden med gemensam hämtplats för hushållsavfall eller för hushåll med sommarabonnemang.

Hämtning av vegetabiliska oljor och fetter från restauranger, storkök och liknande sker efter behov eller beställning.

Hämtning av latrin sker efter beställning.

Tömning av slamtank eller slamavskiljare ska ske minst en gång per år.

Tömning av fettavskiljare sker minst tolv (12) gånger per år.

Från fritidsboenden med sommarhämtning sker hämtning av hushållsavfall var fjortonde dag (13 gånger per år).

Från fritidsanläggningar och andra verksamheter sker hämtning av hushållsavfall en gång per vecka eller en gång var 14:e dag.

B-områden

Från en- eller tvåbostadshus för permanent- och fritidsboende, båtklubbar, campinganläggningar och från det rörliga friluftslivet på skärgårdsöar sker hämtning enligt uppgjort schema.

Hämtning av latrin sker efter beställning.

Tömning av slamtank eller slamavskiljare ska ske minst en gång per år.

21 §

Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallslag enligt renhållarens anvisningar:

- Hämtning av kyl- och frysskåp vid fastighetsgräns sker utan avgift efter beställning.
- Extrahämtning av grovavfall kan beställas mot avgift.

- Extrahämtning av elektriskt och elektroniskt avfall kan beställas mot avgift.
- Fastighetsnära insamling av trädgårdsavfall kan hämtas om särskilt abonnemang tecknas.
- Alternativa insamlingsystem för farligt avfall kan, efter beslut i den renhållningsansvariga nämnden (kommunstyrelsen) införas i hela eller delar av kommunen.

Särskilt om hushållsavfall eller motsvarande avfall från verksamheter

22 §

Hushållsavfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än hushållsavfall. För hushållsavfall från verksamheter gäller 8-20 §§ om inte annat anges nedan.

Avfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter samt småbatterier och ljuskällor lämnas på kretsloppscentralen.

Tömning av slam från enskilda tankar och slamavskiljare ska ske minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion på anläggningen.

Tömning av fettavskiljare sker minst en (1) gång i månaden så länge verksamhet pågår och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion på anläggningen.

Annat avfall än hushållsavfall

Uppgiftsskyldighet

23 §

Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall ska på begäran av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund lämna de uppgifter i fråga om avfallens art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

24 §

Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller säljer en förpackning eller en vara som är innesluten i en sådan förpackning, ska på anmodan av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallens art, sammansättning, mängd och hantering som behövs för tillsynen.

Undantag från föreskrifter

Frågor om undantag och dispenser från dessa föreskrifter handläggs av kommunen respektive Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund enligt 25-31 §§. Undantag och dispenser är endast möjliga om det inte innebär olägenhet för människors hälsa och miljö.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska skicka en kopia av anmälan/beslut till renhållningsenheten.

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

25 § - Anmälan om kompostering av matavfall

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättsinnehavare som tänker kompostera matavfall ska anmäla det skriftligt till Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund.

26 § - Anmälan om kompostering av latrin

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättsinnehavare som tänker kompostera latrin ska skriftligen anmäla det till Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund.

27 § - Kompostering av trädgårdsavfall

Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

28 § - Anmälan om gemensam behållare

Närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till renhållningsenheten medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljö inte uppstår.

29 § - Förlängt hämtningsintervall

Om särskilda skäl finns, kan undantag föras från hämtintervaller. Ansökan ska göras skriftligen till Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare med slamavskiljare eller slamtank, där fastighetens nyttjandegrad är låg kan efter ansökan till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund medges tömning mer sällan än en gång per år.

30 § - Anmälan om uppehåll i hämtning

Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan till renhållningsenheten medges om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex (6) månader.

Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan till renhållningsenheten medges fastighetsinnehavare eller fastighetsinnehavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex (6) månader.

Ansökan ska lämnas till renhållningsenheten senast en (1) månad före den önskade uppehållsperioden. Beslut om uppehåll är tidsbegränsat.

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare med slamavskiljare eller slamtank, kan få göra uppehåll i hämtningen om särskilda skäl finns. Ansökan görs skriftligt till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.

31 § - Totalbefrielse, eget omhändertagande av avfall

Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt hushållsavfall på fastigheten på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljö, kan efter ansökan till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till renhållaren för transport, bortskaffande och återvinning.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren som beviljats totalbefrielse ska ändå betala grundavgift enligt gällande renhållningstaxa. Beslut om befrielse från hämtning är tidsbegränsat och kan återkallas om, i beslutet, angivna villkor åsidosätts.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft senast 3 veckor efter kommunfullmäktiges beslut den 19 april 2012 vunnit laga kraft, då renhållningsordning för Tyresö kommun fastställd den 14 februari 2008, § 10 upphör att gälla.

Bilaga 1

Anvisningar om sortering och överlämnande av vissa avfallslag

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallslag ska utsorteras. Avfallet lämnas på den vid respektive avfallslag anvisad plats. Ytterligare sorteringsanvisningar ges i kommunens årliga informationsskrift om avfall till hushållen eller på Tyresö kommuns hemsida tyreso.se/avfall.

Matavfall

Exempel på vad som ska sorteras som matavfall:

- Matrester, tillagade och råa
- frukt och grönsaker
- kött, fågel, fisk och skaldjur
- skal från skaldjur och fiskrens
- pasta, potatis och gryner
- bröd, kex, kakor och bullar
- ägg och äggskal
- teblad, tepåse, kaffesump och filter.

Farligt avfall, batterier och läkemedel

Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall:

- Färg-, lackavfall samt hartser
- limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)
- lysrör (exempelvis lågenergilympor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör)
- lösningsmedel
- fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)
- bekämpningsmedel
- sprayburkar
- annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som
- kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)
- avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)
- kasserade kanyler, lämnas i särskild behållare på kretsloppscentralen eller på apoteken.
- cytostatika och cytotoxiska läkemedel.
- tryckimpregnerat virke. För större mängder tas en avgift ut.
- kasserade läkemedel lämnas på apoteken.
- småbatterier
- bilbatterier.

Farligt avfall från hushåll lämnas på kretsloppscentralen i Petterboda, vid miljöstationen vid OK-Q8 i Bollmora eller till alternativt insamlingsystem som den renhållningsansvariga nämnden (kommunstyrelsen) beslutat införa. Farligt avfall från hushåll i form av mindre ljuskällor, småelektronik samt småbatterier kan även lämnas vid insamlingsplats som anvisats av renhållaren eller producenten.

Farligt avfall som uppstår i yrkesmässig verksamhet ska transporteras bort av transportör med länsstyrelsens tillstånd. Ett transportdokument ska upprättas för varje transport. Verksamhetsutövaren ska föra anteckningar om transportererna.

Grovavfall

Grovavfall är sådant skrymmande avfall från hushållen som inte ryms i eller inte kan läggas i behållare eller säck för hushållsavfall. Grovavfall är exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande.

Grovavfall från hushållen (skrymmande hushållsavfall) får lämnas vid kretsloppscentralen utan särskild ersättning av den som erhållit inpasseringskort, eller mot ersättning vid tomtgräns efter beställning hos servicecenter.

Två gånger per år hämtas grovavfall efter beställning (maximalt två kubikmeter) vid tomtgräns till villa och fritidshusfastighet utan avgift (detta gäller inte abonnenter med sommarabonnemang). Aktuell hämtperiod anges i kommunens årligen utskickade renhållningsinformation eller på kommunens hemsida.

Villkor vid hämtning av grovavfall

- ✓ Grovavfallet hämtas efter beställning.
- ✓ Varje hushåll med abonnemang där tjänsten ingår, har upp till två stycken kostnadsfria hämtningar av grovavfall per år under den period som renhållaren anger.
- ✓ Kommunens entreprenör hämtar max 2 kubik per gång och föremålen får vara max 2 meter långa/breda.
- ✓ Smått grovavfall måste vara förpackat antingen i säck eller i kartong, entreprenören får inte lyfta något "småplock under knähöjd".
- ✓ En "förpackning" får väga max 15 kg. Entreprenören kan dock hämta enstaka, större föremål som väger mer än 15 kg.

Grovavfall hämtas även regelbundet från flerbostadshusens grovavfallsrum eller annan motsvarande insamlingsanordning efter överenskommelse och mot ersättning enligt taxa.

Där tjänsten med beställd hämtning av grovavfall vid tomtgräns ingår, räknas inte följande material som grovavfall;

- ✓ Fast monterad utrustning eller inventarier som tillhör fastigheten (t.ex. värmepannor, varmvattenberedare, bygg- och rivningsmaterial, metallstängsel, kyl och frysmöbler eller värmepumpar).
- ✓ Trädgårdsavfall, material från trädfällning eller stubbar, ris etc.
- ✓ Jordfräs eller motorgräsklippare.
- ✓ Material som innehåller asbest.
- ✓ Hela eller delar av motorcyklar, mopeder, bilar eller båtar samt däck.

Mindre mängd fast monterad utrustning i fastigheter, fastighetsinventarier samt trädgårdsavfall kan mottas vid kretsloppscentralen om det avlämnande materialet är hanterbart med kroppskraft av den avlämnande och storleksmässigt ryms i för respektive materialslag avsedd behållare.

Avfall som innehåller asbest tas inte emot.

Avfall av elektriska och elektroniska produkter från hushållen

Med elektriska och elektroniska produkter avses;

- Produkter som i sin utformning och för en korrekt funktion är beroende av elektriska strömmar eller elektromagnetiska fält.
- Utrustning för generering, överföring och mätning av elektriska strömmar eller elektromagnetiska fält.
- Material som ingår eller har ingått i sådana produkter eller utrustning som avses i punkterna ovan.

Avfall av elektriska och elektroniska produkter lämnas in vid kretsloppscentralen eller i speciella insamlingsutrustningar i flerbostadshusens grovavfallsrum.

Två gånger per år hämtas elavfall efter beställning (maximalt två kubikmeter) vid tomtgräns till villa och fritidshusfastighet utan avgift (detta gäller inte abonnenter med sommarabonnemang). Aktuell hämtperiod anges i kommunens årligen utskickade renhållningsinformation eller på kommunens hemsida.

Särskild hämtning av elavfall vid fastighetsgräns går att beställa mot avgift.

Villkor vid hämtning av el-avfall

- ✓ Varje hushåll med abonnemang där tjänsten ingår, har upp till två stycken kostnadsfria hämtningar av el-avfall per år under den period som renhållaren anger.
- ✓ Kommunens entreprenör hämtar max 2 kubik per gång och föremålen får vara max 2 meter långa/breda.
- ✓ Smått el-avfall måste vara förpackat antingen i säck eller i kartong, entreprenören får inte lyfta något "småplock under knähöjd".
- ✓ En "förpackning" får väga max 15 kg. Entreprenören kan dock hämta enstaka, större föremål som väger mer än 15 kg.
- ✓ El-avfallet hämtas inom fem arbetsdagar efter beställning.

Kasserade kylskåp och frysar från hushållen

Avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter, inklusive kylskåp, frysar och belysningsutrustning ska förvaras skilt från annat avfall och transporteras bort genom renhållarens försorg.

Kasserade kylskåp och frysar kan lämnas vid kommunens kretsloppscentral eller hämtas efter beställning vid fastighets tomtgräns.

Avfall under producentansvar från hushållen

Förpackningar av metall, kartong, plast, wellpapp och glas lämnas i första hand vid någon av Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTIs) återvinningsstationer, vid kretsloppscentralen eller på annan plats som anvisas av förpackningsproducent.

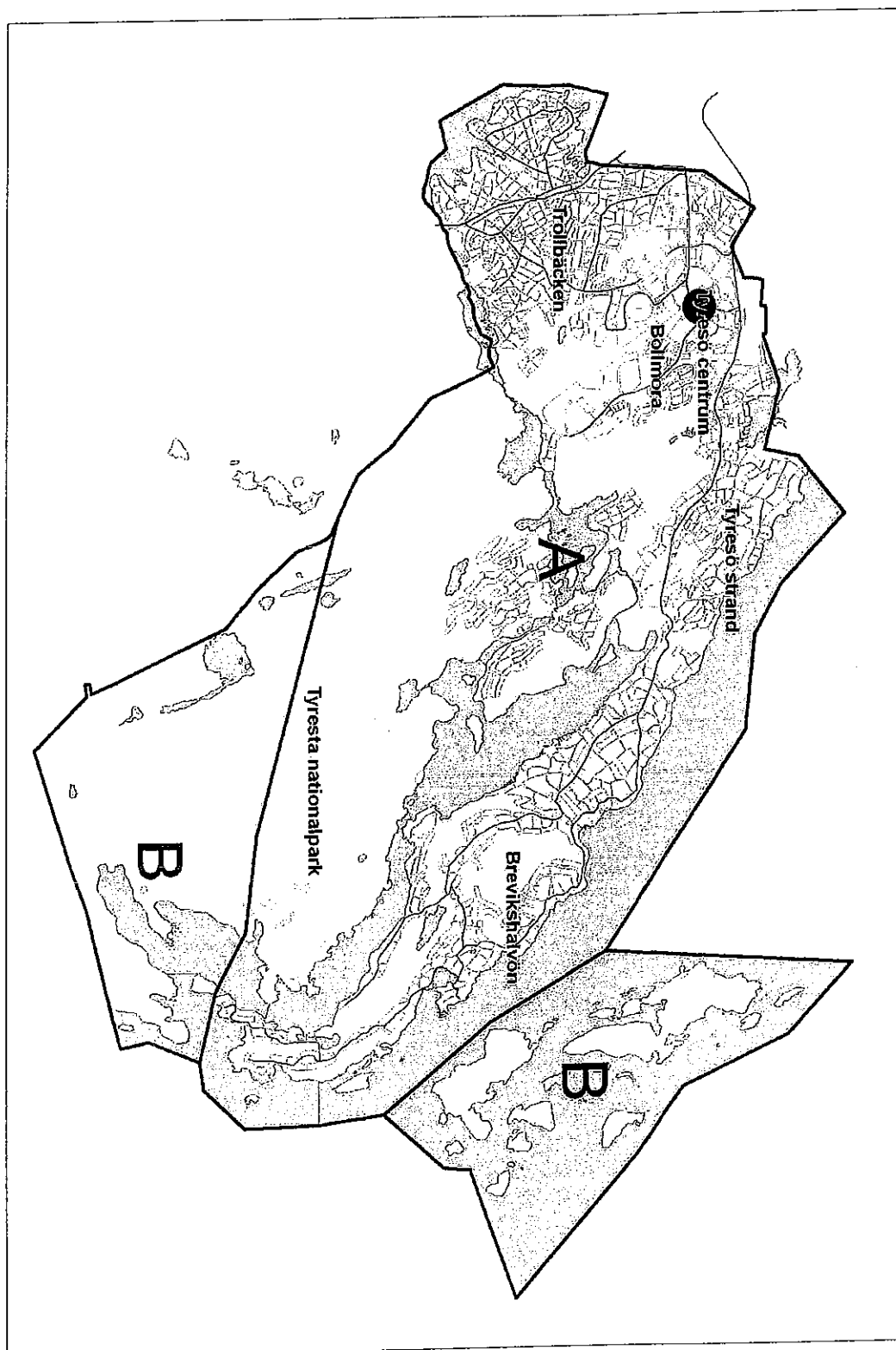
Övrigt

Nedanstående avfallslag kan lämnas på kretsloppscentralen; Restavfall (tegel, sten, jord, porslin, kläder i säck, fönsterglas m.m.)

- brännbart avfall (papper, trä, plast, frigolit m.m.)
- tömda brandsläckare och gasbehållare
- stickande och skärande avfall
- metall
- trä
- impregnerat trä
- wellpapp
- däck (på fälg mot avgift)
- kyl- och frysvaror samt spisar och vitvaror
- trädgårdsavfall som löv, gräs och växtdelar
- ris och (stubbar kan inte tas emot)
- vedträ som huggkubbar och vedklabbar
- farligt avfall
- el-avfall
- döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt.

Bilaga 2

Hämtningsområden

Bilaga 3

Anvisning och råd för nybyggnad av utrymme för avfallshantering.

1. Kontakt ska tas med renhållaren tidigt i planeringsskedet för samråd om placering och utformning av utrymmen för avfallshantering.
2. De utrymmen som avses i punkt 1-11 är bygglovspliktiga.
3. Utrymmen med golv av asfalt eller betong på samma plushöjd som anslutande hårdgjord mark utanför port eller dörr ska utformas med tröskel så att kärnen går att rulla över utan problem. Övrig utformning ska vara tillgänglighetsanpassad. Information om regler för tillgänglighetsanpassning lämnas av kommunens bygglovsenhet.
4. Utrymmet ska vara tillräckligt ventilerat
5. a) Hus för avfallskärl:
Framkomlig väg för renhållningsfordon ska finnas fram till maximalt 10 meter från dörr. Anslutningsväg ska utformas så att backningsmanöver för renhållningsbilen undviks. Det ska gå att lätthanterligt dra kärl mellan renhållningsfordon och dörr. Trösklar och nivåskillnader får inte förekomma längs dragvägen. Gällande arbetsmiljölagstiftning kan medföra begränsningar i vilken kärlestorlek som får användas och vilket avstånd mellan behållarplats och angöringsplats som kan godtas.
- b) Hus för storbehållare eller container
Fritt utrymme framför port för storbehållare ska vara minst 18 meter, varav de första 7 meterna ska utföras med en hårdgjord yta av asfalt eller motsvarande med maximal lutning på 3%. Ingen tröskel eller nivåskillnad får förekomma. Samtliga ytor ska tåla belastningar av tunga hämtfordon.
6. Port eller dörr ska vara låsbar, möjlig att låsa upp från insidan samt kunna spärras i uppställt läge för att undvika olycksfall.
7. Avfallsrummets väggar bör vara släta och lätta att rengöra.
8. Utrymme för storbehållare ska vara skadedjurssäkert.
9. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att det finns möjlighet att rengöra kärl och att kärl rengörs i sådan omfattning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppkommer.
10. Brandskyddsbestämmelser gällande avstånd mellan avfallsutrymme eller öppen lösning med kärl eller storbehållare och bostadshus ska följas.
11. Öppna lösningar kan godtas efter samråd med renhållaren. Vid öppna lösningar är det viktigt att tänka på risken för otillbörligt utnyttjande av obehöriga samt risk för olycksrisk, lukt och olägenheter med skadedjur. Fastighetsägaren är skyldig att se till abonnemanget är så dimensionerat att kärnen inte blir överfulla eller för tunga.
12. En fastighetsinnehavare som avser att placera fyra kärl eller fler utomhus på plats där allmänheten har insyn och tillträde bör samråda med bygglovsenheten.

Anvisningar för anläggande av underjords- samt markbehållare

Val av underjordsbehållare

1. Det finns flera olika typer av underjordsbehållare. I nuvarande avtal med entreprenör finns avtalpris för tömning med kranbil.
2. Underjordsbehållare finns i olika volymer. Vid val av behållarvolym ska hänsyn tas till att tömning ska ske varannan vecka. Ett normalt hushåll alstrar i snitt 90 l hushållsavfall i veckan.
3. Vid utsortering av matavfall kan man räkna med att ett hushåll alstrar knappt 20 l/vecka.
4. Tömning av behållare med matavfall skall ske varje vecka.
5. I Tyresö går insamlat matavfall till rötning, vilket innebär att papperspåsar ska nyttjas för insamling av detta avfall. Alla behållartyper är inte lämpliga för insamling av matavfall på detta sätt. Har systemet ingen innersäck som byts vid varje tömning krävs rengöring av behållare med spol-/sugbil med jämna mellanrum och eventuellt byte av bottenklaffar efter några år. Detta eftersom lakvattnet har aggressiva egenskaper.
6. Säckmodellen har en innersäck som byts varje tömning. Containermodellen kräver rengöring med spol-/sugbil med jämna mellanrum och eventuellt byte av bottenklaffar efter några år, beroende på hur mycket lakvatten som samlas på botten. För insamling av rent matavfall är mindre behållare med innersäck att föredra.

Placering av underjordsbehållare

7. Kontakta renhållaren i ett tidigt skede innan behållaren placeras ut och innan markarbeten har påbörjats.
8. Renhållningsfordonet får inte hindra annan trafik när den står still och avfall lastas i.
9. Ytan ska vara plan och hårdgjord. Transportväg skall minst ha bärighet BK2 och får inte vara gång eller cykelväg
10. Behållaren kan komma att kräva bygglov.
11. Boende bör ha max 50 meter till behållarplatsen. Beakta naturliga gångstråk vid placering av underjordsbehållare.
12. Behållarna ska vara tillgängliga även för funktionshindrade.
13. Hänsyn ska tas till riskerna för lukt, exempelvis om behållare står för nära bostäder eller luftintag till byggnader. Systemet är inte helt luktfritt.
14. Fritt utrymme runt behållaren minst 1,25 m runt om, skall vara snöröjt och halkbekämpat vintertid. Behållarna skall också vara snöröjda. Gångväg mellan behållare och hämtningsfordon ska finnas och snöröjas och halkbekämpas.
15. Beakta risken för behållarens svängning vid tömning "vingelmån". Ej närmare än 2 m från bostad, byggnad, balkonger, träd, lyktstolpar m.m.
16. Bedömning av platsens lämplighet görs utifrån varje enskilt fall.

Tömningskriterier

17. Behållaren ska placeras på ett trafiksäkert sätt med tanke på tömning.
18. Tömning med kranbil kräver en lastzon.
19. Fordonets bredd är 2,5 m, inklusive stödben ca 4,2 m Bredd med backspeglar drygt 3 m, körvägen skall vara minst 3,5 m bred
20. Fordonets längd: 10,5 m, höjd 4,5 meter.
21. Fri höjd som krävs ovanför och runt om fordonet vid behållaren: ca 8 - 10 m

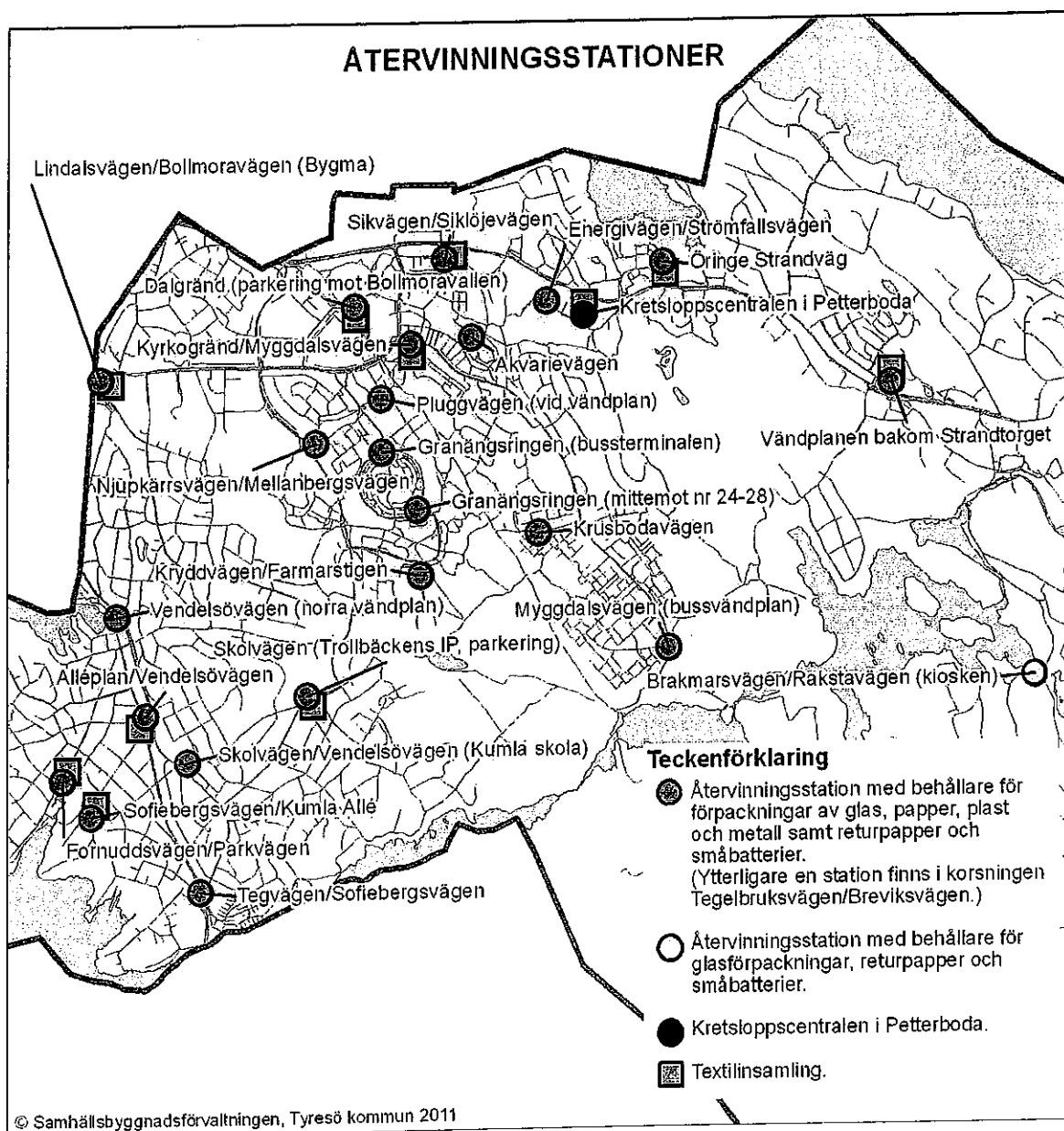
22. Ha i åtanke att lyktstolpar, träd och balkonger kan vara ett problem vid hämtningsplatsen.
23. Lyft får inte göras över parkerade bilar eller cykelbana. Lyft av behållare över allmän gångväg får heller inte göras om inte ett alternativt gångstråk finns.
24. En tömning tar mellan fem minuter och en kvart beroende på modell och tömningsfordon. Eftersom tömningen innebär höga lyft med tunga behållare är det extra viktigt att tömning kan ske på ett säkert sätt.
25. Bilens angoringsplats får inte vara placerad vid utfarter eller placeras vid en korsning på grund av trafiksäkerhetsskäl.
26. Inga hinder i höjddled får begränsa lyftarmen eller själva behållaren.
27. Angöringsplats får inte placeras så att backning måste utföras.
28. Avstånd mellan fordonets centrum och behållarens centrum får vara max 6 meter.
29. Transportvägen och angoringsplatsen ska ha fri sikt och god framkomlighet.
30. Vändplan för ett normalt renhållningsfordon ska ha en diameter av 18 meter. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning.

Bilaga 4

Återvinningsstationer för förpackningar, tidningar, och textilier

Vintern 2011 finns 25 återvinningsstationer tillgängliga i Tyresö kommun. Samtliga stationerna drivs, underhålls och sköts av Förpacknings- och tidningsinsamlingen, FTI, i enlighet med lagstiftningen om producentansvar. FTIs ansvar för stationerna utförs genom deras avtalade tömnings- och städentreprenörer. Tyresö kommun samråder löpande med FTI för en fortsatt utbyggnad av återvinningsmöjligheterna.

Vid klagomål eller synpunkter över stationerna, ring FTIs kundtjänsttelefon **0200-88 03 11** eller via hemsidan www.ftiab.se. På tyreso.se/webbkarta finns även detaljerad information om exakt läge för stationer samt information om vilka materialslag som kan lämna.

Plats och tid Sammanträdesrummet Bollmora, kommunhuset
Tisdag 27 mars 2012 18:30-21:05

Beslutande Se bilaga

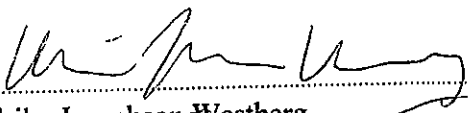
Övriga deltagare Se bilaga

Utses att justera Anita Mattsson

Justeringens plats och tid Kommunstyrelsens kansli
2012-04-02

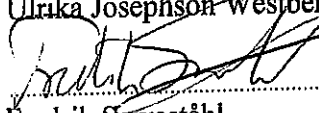
Underskrifter

Sekreterare

Ulrika Josephson Westberg

Paragrafer 32-67

Ordförande

Fredrik Saweståhl

Justerande

Anita Mattsson

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2012-03-27

Datum för anslags uppsättande

2012-04-03

Datum för anslags nedtagande

2012-04-24

Förvaringsplats för protokollet

Kommunstyrelsens kansli

Underskrift

Ulrika Josephson Westberg

Närvarolista kommunstyrelsen 2012-03-27

Sammanträdestid: kl. 18.30 – 21:05

Justering: Anita Mattsson

Ordinarie ledamöter:

Namn	Närv.	Beslutande	Kom kl.	Gick kl.	Anm.
Fredrik Saweståhl (M)	x				
Mats Larsson (Fp)	x				
Anita Mattsson (S)	x				
Anki Svensson (M)	x				
Andreas Jonsson (M)	x				
Dick Bengtsson (M)	x				
Matilda Lundh (M)	x				
Mats Lindblom (FP)	-	Margareta Ternstedt			
Leif Kennerberg (Kd)	-	Anna Lund			
Susann Ronström (S)	x				
Kristjan Vaigur (S)	x				
Jerry Svensson (S)	x				
Marie Åkesdotter (MP)	x				

Ersättare:

Namn	Närv.	Kom kl.	Gick kl.	Anm.
Lotta Stjernfeldt (M)	-			
Christer Flodfält (M)	x			
Marianne Kronberg (M)	x			
Martin Johem (M)	x			
Thomas Holmberg (Fp)	-			
Margareta Ternstedt (Fp)	x			
Henrik Gustavsson (C)	x			
Anna Lund (KD)	x			
Marita Bertilsson (S)	-			
Marie Linder (S)	-			
Sara Albornoz (S)	-			
Peter Bylund (MP)	x			
Elisabet Hedlund (V)	x			

Tjänstemän:

Bo Renman

Anders Lind (from § 33)

Karin Hassler

Dan Näsman (tom § 64)

Sara Kopparberg (from § 33)

Britt-Marie Lundberg Björk (t o m § 33)

Kerstin Hedén (t o m § 64)

Maria Hagborn

Ingrid Boheman Risto (tom § 33)

Ulrika Josephson Westberg

